

Joc de rol econòmic

Recurs

Objectius:

- Visualitzar, a nivell global, el sistema bancari “tradicional” i el sistema bancari alternatiu/social de la banca ètica.
- Contraposar els beneficis ètics i socials amb els econòmics.
- Qüestionar-se quin posicionament com Agrupament hauríem d’assumir i quines responsabilitats individuals i col·lectives tenim.

Durada de l'activitat: 1-2h

Núm. participants: mínim 6 participants.

Etales educatives: l’activitat és adaptable a qualsevol Branca.

Material necessari:

- Papers, cartolines, bolígrafs, retoladors, etc.
- Cartells, fotocòpies o targetons amb els diferents rols, targetes bancàries i diners del propi joc, vestimenta i altres materials originals per a l’ambientació.

Descripció

Per tal que el joc de rol sigui un èxit, cal dedicar cert temps i esforç a la **preparació prèvia**. Abans de començar el joc de rol, cal preparar l’**ambientació**. La banca ha de comptar amb unes oficines (que són el punt neuràlgic de l’acció) on mantenir reunions amb emprenedors/es i amb estalviadors/es.

Cal que tinguem clars els **3 rols que intervenen** en l’activitat: banquers i banqueres (diferenciant adequadament la banca “tradicional” de la banca ètica), estalviadors/es, i emprenedors/es. Abans de començar, distribuïrem els rols i ens assegurarem que s’entenguin. Recomanem que els rols que representen la banca siguin assumits per l’equip de Caps, ja que són el fil conductor del joc i és necessari que tinguin uns criteris objectius en el seu paper, per destriar els projectes a finançar; i que els rols d’estalviadores i emprenedores siguin els de les infants i joves. Proposem que totes les participants siguin ambdós rols, estalviadores i emprenedores (per exemple, algú comença sent estalviador/a i, un cop diposita els diners, assumeix el rol d’emprenedor/a –i, per tant, haurà de preparar la presentació i allò que correspongui al nou rol; quan es faci assemblea de sòcies de la banca ètica, caldrà que torni, momentàniament, al rol d’estalviador/a).

Les següents graelles us ajudaran a tenir clars els diferents rols.

ROLS DE LA BANCA

Rol	Fortaleses	Debilitats
Banca "tradicional"	- Rendibilitats elevades. - Moltes oficines i personal per atendre la clientela. - La banca de tota la vida¹ (<i>perquè canviar sempre costa</i>). - Facilitats en les gestions i els tràmits.	- Només finança projectes amb alta rendibilitat. - No explica d'on treu els interessos que genera; té una estructura opaca i sense decisió per part de la clientela. - Requereix un aval particular (cotxe, casa, casa de familiar...). - Interessos sovint més elevats.
Banca ètica	- Aposta per finançar projectes amb un impacte social i ambiental positiu. - Utilitza l'aval social (arrelament al barri, avals d'altres entitats...) i avals particulars. - Interessos sovint més baixos.	- Rendibilitats baixes. - Poques oficines i personal d'atenció a la clientela (per tant, poca gent en aquest rol). - Capacitat per acceptar un màxim de projecte cada dia² - Cal validar totes les noves entrades (diners, préstecs) amb l'assemblea de socis i sòcies.

ROLS INFANTS/JOVES (6 exemples, no exhaustius)

Estalviador/a	A través d'una herència, tens un excedent de diners que pots ingressar al banc per treure'n un rendiment. Estàs obert/a a totes les possibilitats ja que no tens ni idea de com invertir correctament el teu capital.
Estalviador/a	Has aconseguit una feina que et permet estalviar una petita quantitat de diners cada mes. Vols intentar que aquests diners es destinin a projectes pel teu entorn, però sense regalar-los "a fons perdut".

¹ Podem posar un nom d'entitat bancària coneguda, com La Caixa, BBVA o similar.

² El número s'ha d'adaptar segons les característiques i rols que hi hagi.

Estalviador/a	Ets una persona molt rica que ha guanyat una fortuna gràcies a la loteria. Vols ajudar el teu barri de tota la vida i, de preferència, vols dipositar els diners en una entitat que treballi pel barri. La teva intenció no és únicament dipositar els diners, sinó comprar accions o participacions d'una entitat bancària per tenir més veu i vot que la resta.
Emprenedor/a	Ets una dona que vol obrir una botiga de productes a granel al teu barri en col·laboració amb el grup d'eco-consum que fa anys que està establert al barri on vius des de petita, ara de lloguer.
Emprenedor/a	Sou un grup de joves antics caps de varis caus d'Escoltes Catalans que voleu viure del projecte educatiu i heu decidit muntar una cooperativa de lleure per oferir serveis als infants i joves de la comarca.
Emprenedor/a	Sou un grup de científiques amb intenció de desenvolupar un tipus de bacteris capaços de degradar micro-plàstics.

Un cop tinguem clars els rols que assumeix cadascú, i per tant les motivacions i els objectius que guien cada personatge, presentarem l'estructura del joc de rol, que consta de **dues parts**:

1. Les persones estalviadores valoren les opcions i trien per quina banca aposten.
2. Les persones emprenedores entren en escena i necessiten aconseguir préstecs econòmics i suport per engegar els seus projectes.

Desenvolupament del joc de rol

Donem el tret de sortida al joc! Comença l'activitat de banqueres i estalviadores: d'una banda, les banqueres atenen a les potencials clients, d'acord a les capacitats de les seves oficines i el número de treballadores que són; i d'altra banda, les estalviadores s'informen de les condicions i valoren les diferents opcions d'acord a les seves prioritats i valors, tot fixant-se en la rendibilitat i altres condicions que ofereix cada opció.

Com a tot joc de rol, passen els dies (cada dia poden ser uns 10-15 minuts) i els personatges han de demanar torn a la oficina bancària, mantenir converses i demanar aclariments. Un cop van passant els dies, les estalviadores tenen elements per comparar i escollir per quina banca aposten.

Les participants que no conformen l'assemblea de socis i sòcies (que són les que començaran més tard en el rol d'emprenedores) poden anar fent un petit joc, com algun dels següents:

"Volem veure"	Fer un "volem veure, volem veure" amb coses relacionades amb bancs: les torres negres de La Caixa de l'Av. Diagonal de Barcelona, una factura ben feta, un compte corrent amb molts zeros al darrere, un/a treballador/a simpàtica, el logo de Fiare, etc.
Anunci i eslògan	Els infants o joves fan grups de 2-3 i han d'idear i representar un anunci (amb veu o bé mut) d'aquells que fan emocionar, amb eslògan inclòs (com el típic anunci que acaba amb una frase com "La Caixa, estem per tu").
Monedetes	Aconseguir 'blisters' o cartutxos de monedes i que infants o joves retallin monedetes d'una làmina de cartó reciclat per omplir-los. Quan acabi el temps (com si fos el final de la jornada) agafeu els cartutxos plens de monedes i els buideu a una bossa buida.
Titulars	Agafeu alguns titulars sucosos d'internet (premsa o altres publicacions) i els retalleu com un puzle. Els barregeu i que els hagin de reconstruir!

Tot seguit, pocs "dies" després, és el torn del món emprenedor: els i les emprenedores entren en escena i necessiten diners per engegar els seus projectes. D'una banda es volen informar de les condicions que ofereix cada entitat bancària, i d'altra banda han de saber explicar l'atractiu del seu projecte als diferents bancs. Per a això, han de preparar presentacions i recursos visuals (per exemple, murals) per explicar els seus projectes i presentar-los a les diferents entitats bancàries.

En el cas de la banca "tradicional", els procediments són més àgils (els formularis a omplir, les cues d'atenció...) ja que tenen més rodatge i més operativa; per altra banda, la banca ètica ha de fer tot sovint reunions de socis i sòcies (és a dir, estalviadors/es que hagi anat acceptat) per validar els projectes emprenedors que acceptarà o bé rebutjarà. Es tracta de reunions freqüents, que proposem fer al final de cada jornada.

Posteriorment, quan cada persona emprenedora s'assabenta d'aquestes decisions, també ha d'estudiar els seus propers passos en conseqüència (per exemple, si necessitava un préstec que s'ha vist rebutjat, la persona emprenedora haurà de preguntar-se per les altres opcions bancàries que no eren la seva primera opció).

Per anar acabant, una vegada l'estalviador/a ha avaluat les condicions i fet la tria del seu banc, el món emprenedor ha presentat el seu projecte, i les diferents entitats bancàries han escollit quins projectes finançava i quins no, podem obrir una roda de reflexió sobre el tema, amb preguntes com:

- Quines conseqüències té apostar per un tipus de banca o altre? Valorem més la retribució econòmica que tenen els nostres estalvis o bé la social i/o ambiental?
- Quina banca és més transparent? Quines implicacions té en el nostre poder de decisió?

Finalització i més reflexió

Un cop sortim dels rols i personatges que havíem assumit, podem reflexionar sobre el context del nostre Agrupament:

- De quina banca volem formar part?
- Amb quins valors ens sentim més representats?
- A quines coses haurem de renunciar? Quins guanys n'obtindrem? Quin balanç fem entre pèrdues i guanys?
- Què passa quan no pensem a pensar-hi per decidir-ho? Quines implicacions té "no decidir"?

Es tracta que ens qüestionem quin posicionament hauríem d'assumir com a Agrupament i quines responsabilitats individuals i col·lectives tenen les nostres decisions.

Altres recursos

És aconsellable tenir més bibliografia per si algun infant o jove té interès o neguit i vol saber-ne més. Com a recurs de referència per a l'equip de caps, recomanem:

<https://fets.org/wp-content/uploads/2016/07/Juego-de-rol.pdf>